

CITATER I UNGDOMSSPROG

Af Rikke Buch Nielsen og Marianne Rathje (Aarhus Universitet)

Indledning

Det er en gængs opfattelse, at unges sprog er sjusket og til tider uforståeligt. Omvendt kan unges sprog også opfattes som værende udtryk for denne aldersgruppes kreativitet og evne til at skabe nyt. Et af de aspekter, der i ungdomssprogsforskningen regnes for at være specifikt for netop unges sprog, er anvendelsen af "citater". Dette aspekt af ungdomssproget har vi valgt at fokusere på. Vi har undersøgt, om citater er et træk, der specielt anvendes af unge, og om der er en speciel måde, hvorpå netop de unge anvender citater.

Hvad er et citat?

Den følgende sekvens illustrerer, hvad et citat er. Sekvensen indeholder fire eksempler på citater (citater skrives i citationstegn):

men mm- altså nu vil jeg så sige der h- har så nok været end del pinlige episoder med sånogen som jeg kender og så mig selv P så man så har været sammen med enelleranden "hold KÆFT hvor så han godt ud" for man var bare P hammerstiv P og så kommer man så'n dagen efter så'n så så "du er godt klar over hvordan han så ud" også noget "han kommer herved i morgen" P kommer man bare ned så er det bare så'n "nå P hej"

I vores undersøgelse har vi anvendt et overordnet krav til fremstillinger, der skal kunne defineres som citater:

1. En mundtlig gengivelse af hvad nogen (andre eller én selv) har sagt, tænkt eller følt (eller kunne have sagt, tænkt eller følt)

Det centrale i definitionen er, at fremstillingen er en gengivelse. Men måden, hvorpå der gengives, spiller også en rolle. Derfor har vi yderligere to krav til fremstillingen, hvoraf enten det ene eller det andet krav skal være opfyldt, for at der kan være tale om et citat:

- 2a. Hvis den mundtlige gengivelse består af hele sætninger, skal den foregå i direkte tale
- 2b. Hvis den mundtlige gengivelse består af enkeltord, skal den være udformet som et udbrud eller det skal være en ordret gentagelse, hvor den citeredes identitet fremgår af konteksten

Krav 2b fordrer, at gengivelsen er knyttet til bestemte personer, og dermed frasorteres enkeltord, der anvendes materialiter.

Materiale

For at undersøge unges anvendelse af citater har vi foretaget to interviews. Det første er med en gruppe unge, og det andet er med en gruppe voksne, som vi har brugt som sammenligningsgrundlag.

Gruppen af unge informanter består af tre piger i alderen 13-15 år. Interviewet er foretaget i en ungdomsklub, hvor de alle kommer jævnligt. Vi har bestået os på at få informanterne til at "snakke løs" under en uformel samtale baseret på nogle i forvejen forberedte spørgsmål. Ved interviewet med den voksne informantgruppe har vi tilstræbt, at så mange elementer som muligt er konstante i forhold til den unge informantgruppe, således at sammenligningsgrundlaget er optimalt. Denne gruppe består af tre kvindelige lærere på 33-35 år. Interviewet er foretaget på lærerværelset på den skole, hvor de alle underviser. Spørgsmålenes ordlyd samt forholdene omkring interviewet er tilsvarende interviewet med de unge. Vores rolle som interviewere må siges at være den samme i de to interviews, idet vi ikke har kendt nogen af parterne på forhånd, samt at aldersforskellen mellem informanterne og os er lige stor begge veje, nemlig ti år.

Kvantitativt resultat

Ved en optælling af det samlede antal citater i de to interviews har det vist sig, at de unge i løbet af de ca. 30 minutter interviewet varer, anvender 79 citater. De voksne anvender indenfor

samme tidsrum 35 citater. Hermed kan vi konkludere, at citatanvendelse ud fra vores undersøgelse fortrinsvis er et ungdomssprogligt træk.

Herefter har vi undersøgt, **hvordan** unge anvender citater. Vi har konkluderet, at hvad der er fælles for de to informantgrupper, er generelt for anvendelse af citater, mens de træk, kun de unge informanter anvender, er specifikt ungdomssproglige træk. Det følgende er en gennemgang af, hvad vi ud fra undersøgelsen har fundet frem til er specifikt for unges anvendelse af citater.

Pseudocitat, kombicitat og ekkocitat

Den samlede mængde af forekommende citater har vi inddelt i tre overordnede citattyper: *pseudocitat*, *kombicitat* og *ekkcitat*.

Kotsinas skelner mellem *direkte citat* og *pseudocitat*¹ (Kotsinas 1994:40ff). Det *direkte citat* er en ordret gengivelse af noget, som virkelig er blevet sagt. Modsat er *pseudocitatet* et fiktivt og konstrueret citat, som aldrig har været sagt, eller som gengives overdrevet. Denne skelnen, som Kotsinas foretager, gør Tannen op med (Tannen 1989:98ff). Tannen opererer med begreberne *reported speech*, som dækker det, Kotsinas kalder *direkte citater*, og *constructed dialogue*, som dækker det Kotsinas kalder *pseudocitat*. Tannen mener, at al gengivelse er fiktion og konstruktion. Alle citater er altså ifølge Tannen *pseudocitater*, og der findes ikke citater, som med rette kan kaldes *direkte citater*. Selvom det kan bevises, at noget gengives ordret, er det alligevel konstruktion, i og med at den som gengiver, indsætter citatet i en ny kontekst. Når den talende gengiver noget i en ny kontekst, foretager hun et kreativt valg.

På sin vis kan vi tilslutte os Tannens idé om, at alle citater er konstruktion. Men vi mener, at det er hensigtsmæssigt at vurdere, i hvor høj grad taleren bestræber sig på at holde sig til et forlæg. Derfor har vi skabt de tre overordnede grupper, som citater kan inddeles i: *pseudocitater*, *kombicitater* og *ekkcitater*. Disse grupper skal dog forstås som områder på en skala med glidende overgange. I den ene ende af skalaen er den fuldstændigt frie konstruktion og i den modsatte ende af skalaen har vi den fuldstændigt ordrette gentagelse, hvor det inden for

rammerne af selve interviewet direkte kan verificeres, at der er tale om ordret gentagelse. En sådan ordret gentagelse mener vi ikke kan kaldes talerens kreative valg. Følgende sekvens indeholder et eksempel på et *pseudocitat*:

I: et af vores spørgsmål var om der er forskel på piger når de er sammen og drenge når de er sammen?

Katja: nej det tror jeg er nogenlunde det samme PP det er [uf] vi snakker om

I: det er ikke så'n mere klikker intriger og-

Mia: det er måske nok IKKE det samme vi SNAKKER om

Jeanne: nej hi

Katja: NEEJ OKAY ikke helt men altså [uf] hver sin side af sagen-

Mia: jeg vil da ikke håbe at pigerne de sidder så'n og "hold kæft hun havde et par lækre patter hende der" vel altså

Jeanne: or sejt

Katja: nej det- det- det- det øh-

Mia: det ved jeg ikke om DU gør men øh

Katja: aj det øh P amen så'n samme-

Mia: aj men jeg tror da det er nogenlunde det samme ikkos

Citatet er fuldstændig fri konstruktion. Det er utvivlsomt ikke en gengivelse af noget, som er foregået i virkeligheden. Tværtimod er det netop pointen, at det ikke er noget, som har fundet sted. Informanten inddrager citatet for at underholde, og hvorvidt gengivelsen er troværdig, spiller ingen rolle.

Kombicitatet er "mellemzonen" på den omtalte skala:

Mia: vi har haft en debat op i klassen om alkohol P ogsånoget og der fik vi et spørgsmål både- p- pigerne fik et spørgsmål om hvad vi syntes om drenge der var fulde til fester [uf] P og drengene de fik det samme spørgsmål så kom så den første idiot der sagde "amen så er de så nemme og få fat på" P og så var der så den anden der sagde "det kan sgu godt være hun ser godt ud men når hun så'n kommer gående med bræk i mundvigen så er hun altså ikke ligefrem indbydende at se på"

Disse to citater er *kombicitater*, idet der både er spor af et virkeligt forlæg, og alligevel har informanten tilpasset citaterne det formål, hun har med at inddrage det. Formålet med ovenstående citater er at overbevise om, at drenge ikke ukritisk mener, at piger skal se godt ud. Dette forsøger informanten at overbevise om ved at gengive, hvad en dreng har sagt. Informanten låner på denne måde autoritet. Men for at hun kan virke overbevisende, må hun virke troværdig. Og når troværdigheden er vigtig, bliver det nødvendigt, at citatet virker, som om det

¹ Termen *pseudocitat* har Kotsinas fra Dubois (1989). Dubois definerer dog ikke klart, hvad dette begreb dækker. Dvs. at selve begrebet *pseudocitat* er opfundet af Dubois, men det er defineret af Kotsinas, og det er begrebet i Kotsinas' betydning, der anvendes her.

stammer fra et forlæg. Inddragelsen af citatet i den pågældende nye kontekst er konstruktion og informantens kreative valg, men når troværdigheden er vigtig, er det nødvendigt, at citatet virker, som om det stammer fra et forlæg.

Citater, som er en direkte gentagelse af noget en anden inden for interviewet har sagt, har vi kaldt *ekkocitater*. Selvom disse citater er indsat i en "anden" kontekst end den oprindelige, mener vi ikke, at denne type citater er konstruktion og informantens kreative valg - som Tannen ville mene det.

Katja: det er så'n at hvis man- hvis man lærer en at kende igennem venner også noget så kan man mer- P så kan det bedre accepteres at vedkommende ikke er P en anden Sylvester Stallone eller hvad man nu vil kalde ham ikk

I: nah lige Sylvester Stallone

Katja: ja det er måske heller ikke liige de- P kødbjerg

Jeanne: [fnis] "kødbjerg"

Informanten udviser ikke kreativitet ved at gentage en anden informants ytring. Den pågældende informant (som primært er den, der bruger denne citattype) bekræfter de andre, når de har sagt noget morsomt eller påfaldende ved at *ekkocitere*.

Pseudocitater og *kombicitater* anvendes lige meget og på samme måde af både de unge og de voksne informanter. Disse citatyper må altså siges at være en almindelig måde at anvende citater på. Derimod anvendes *ekkocitater* udelukkende af de unge informanter. Den informant, som primært anvender denne citattype, har samtidig den laveste status i pigegruppen, og det peger på, at der blandt de unge er prestige forbundet med at skabe kreative citater.

Lydordscitat

Lydordscitater er en specifik citattype, som kun forekommer i interviewet med de unge informanter.

Lydord regnes i ungdomssprogsforskningen for at være et ungdomssprogligt træk (bl.a. Nordberg 1984:14). Vi har valgt at inddele lydord efter, hvorvidt der forsøges en efterligning af *noget* eller en efterligning af *nogen*:

NOGET (ting)

fysiske bevægelser

lydefterlignende ord
pchppchphcp

lydsymbolske ord
plask

NOGEN (personer)

følelser/tanker/holdninger

lydefterlignende ord
uuuahh

lydsymbolske ord
suk

konventionaliserede inter-
jektioner
åh

De lydord, som knyttes til personer, og som er en lydlig gengivelse af en følelse, en tanke eller en holdning, kan kaldes for *lydordscitater*. I vores materiale har vi eksempler på *lydefterlignende ord* og mere *konventionaliserede interjektioner*. Nedenstående sekvens indeholder et eksempel på et *lydordscitat*, der har form som et *lydefterlignende ord*:

Mia: jalousi det er jo bare "hold kæft mand hun har scoret ham hvad med miig"

Katja: m ja

Mia: man står der "hwaa"

Sekvensen indeholder et eksempel, der illustrerer en typisk måde, hvorpå de unge anvender *lydordscitater*. Det neutrale ord *jalousi* illustreres med et lydord. Lydordet fungerer som et forsøg på at efterligne den følelse, der opstår i en persons indre, når vedkommende bliver jaloux. *Lydordscitaterne* er en ekspressiv måde at illustrere noget på (Kotsinas 1994:38f).

Citatmarkering

Vi har foretaget en undersøgelse af, hvordan samtlige af materialets citater er markeret. Følgende beskriver, hvad der har vist sig at være specielt ved de unge informanternes citatmarkering. Det skal tilføjes, at vi ved anførende verber kun har medregnet de indledende afgrænsere.

Den traditionelle måde at markere et citat på er ved at anvende et anførende verbum, som eksplicit forklarer, at der citeres, fx *sige*. De unge informanter anvender næsten aldrig denne traditionelle gruppe af anførende verber. De er langt mere implicite i deres markering. Mere end en fjerdedel af materialets citater forekommer i umiddelbar forlængelse af en indledende præsentation af et emne eller en situation, dvs. helt uden brug af anførende verbum. Informanten udelader ofte verbet, fordi hun ønsker, at de enkelte bestanddele i beretningen skal falde hurtigt efter hinanden. Hermed opnås en dramatisk effekt. Udeladelsen af det anførende verbum kan fx forekomme, når informanten blot præsenterer det pågældende emne for derefter at komme med citatet. Her kommer citatet til at fungere som replikker ligesom i en taleboble:

Mia: (...) det er hans MOR som er temmelig streng hans far synes godt han burde gå til fest P men øh PP det må han ikke så han har sånoget med så sover han lige ovre "jeg sover lige ovre ved den ham P så tager jeg lige [uf] bliver ovre ved ham bare rolig" så-

Det er også hyppigt, at informanterne, når der først er sagt et citat, fortsætter med yderligere citater umiddelbart efter. Dette må skyldes en slags "uskrivet konvention" blandt informanterne om, at når man er i gang med en citeret dialog, har man lov til at fortsætte den. Informanterne forventer således, at tilhørerne er bekendt med denne ramme. I materialet er der både tilfælde, hvor flere informanter deltager i den citerede dialog, og hvor det er en enkelt informant, der citerer en dialog:

Mia: du kan simpelthen ikke forestille dig hvor mange gange man kan sidde derhjemme "hold kæft mand hvor var det latterligt" P "sånoget kan man da ikke sige" kommer det så fra ens forældre

Her agerer informanten flere forskellige personer, og det er derfor vigtigt at markere personskiftet og overgangen fra det ene citat til det næste. En enkelt informant kan markere begyndelsen på et nyt citat enten via en kunstpause som optakt til citatet eller ved at ændre stemmen.

En anden metode, de unge informanter ofte bruger i stedet for at anvende et anførende verbum, er at indlede citatet med en interjektion:

Mia: aj men jeg tror da det er nogenlunde det samme ikk os sånoget P man kan da også godt- hvis nu for eksempel så'n hvis man sidder hjemme sammen så'n nogle piger "amen vi kan lige ringe over til ham fordi så kan det være vi lige kan smutte

derover det er egentlig ret kedeligt her ikk" P "amen vi sidder godt nok lige nogle stykker og snakker men kom da bare over"

Interjektionerne *amen* (afledt af *jamen*) i de to citater er tilføjet af informanten, dvs. de er ikke reelt blevet ytret af den citerede. Interjektioner er særtilfælde inden for citatmarkering, fordi de fungerer som optakt inden i selve citatet. Ved at tilføje en interjektion markerer man, at der slås noget nyt an. Der sker en slags skift i stemningen.

Et andet specifikt træk ved unges citatmarkering er, at de unge informanter ofte gengiver deres svar på spørgsmål i dramatiseret form, som om det foregik på en scene. En optælling har vist, at de unge informanter, i højere grad end at anvende de traditionelle anførende verber, anvender en alternativ form for anførende verber, nemlig *stå*, *sidde* og *gå*. Verberne henviser til den citerede persons kropsposition eller kropsbevægelse, og vi har derfor valgt at betegne dem *kropsverber*. Disse verber bevirker, at den beskrevne episode bliver livagtiggjort. Ved at anvende dem giver man tilhøreren mulighed for at forestille sig den pågældende situation. Informanten får fremstillingen til at virke scenisk, idet det illustreres, hvordan den citerede har ageret eller set ud, mens sætningen er blevet sagt:

Mia: man er så uheldig at så er man øh P- man er selv vild med en fyr og så finder man ud af at to sekunder efter "kæft hvor var han egentlig lækker" man står der "aj jeg kan altså også godt lide ham" PP og det kan altså-

Informanten trækker episoden frem til nutiden. Ved at bruge præsens og samtidig anvende kropsverbet *står* iscenesætter hun situationen. Det er nemt at se situationen for sig, når den skildrede persons forlegenhed og følelse af at være fortabt understøttes ved en markering af kropsstillingen.

De unge informanter anvender i forbindelse med citater en række småord, som vi ud fra Kotsinas' definition (Kotsinas 1994:74ff) vil betegne *samtalepartikler*. Kotsinas skriver, at disse ord i talesproget har ændret karakter og funktion i forhold til deres oprindelige betydning. Samtalepartiklerne bruges i stedet til at signalere noget om sætningens indhold. Fx bruges de til at signalere uformel tale, eller til at markere at man er usikker på sandhedsværdien i det sagte. Kotsinas (Kotsinas 1994:82) skriver om partiklen *bare*, at den i forbindelse med citatmarkering kan have en funktion, der svarer til skriftsprogets kolon. Samtalepartiklerne kan således i nogle tilfælde slet og ret fungere som "erstatning" for skriftsprogets tegn. I vores

materiale er der flere samtalepartikler, som har samme kolonfunktion som det ovenfor beskrevne *bare*. Vi vil beskrive de hyppigst forekomne.

Så'n er den samtalepartikel, der som citatmarkør forekommer hyppigst i vores materiale. Samtidig er det også den samtalepartikel, der har den mest tydelige kolonfunktion:

Mia: man sidder *så'n* "åmen øh vi har også *så'n* lige"

Derudover har ordet (overensstemmende med dets oprindelige betydning) også en påpegende funktion. Der henvises til, at det følgende er en illustration eller en eksemplificering. I ovenstående eksempel bruges *så'n* til at pege på, at citatet angiver, hvordan man (verbalt) sidder. De unge informanter anvender (som i ovenstående eksempel) ofte *så'n* i forbindelse med kropsverber, hvor partiklen netop får en funktion af at "pege" på scenen. *Så'n* kan i nogle tilfælde også fungere som modificerende partikel, dvs. markere at man ikke er helt sikker på, at citatet er ordret. Dog ikke i så udbredt grad som nedenstående kategori af samtalepartikler.

Samtalepartiklerne *sånoget* (*med*) og *etellerandet* fungerer, ligesom *så'n*, som kolon, når de befinder sig før et citat. Kendetegnende for dem er desuden, at de altid udtrykker usikkerhed. Informanten er enten ikke helt sikker på, at der citeres ordret, eller også er der tale om et opdigtet citat i forbindelse med en eksemplificering. I nedenstående eksempel bruger informanten citatet til at illustrere, hvordan materielle goder betyder mindre nu end i barndommen. Informanten digter citatet på stedet, derfor bruger hun den modificerende partikel:

Mia: det tror jeg ikke altså det var nok mere i- *så'n* i- P i de mindre klasser P det var sånoget med "ha ha jeg har en skoletaske du ikke har" ogsånoget

På intet tidspunkt optræder den usikkerhedsangivende gruppe af småord sammen med kropsverberne. Det kan for det første ikke lade sig gøre rent grammatisk (*"Jeg står *sånoget med*.."), og for det andet er det ikke logisk at "pille noget ned", som man har stillet op på en scene.

Samtidig med at partiklen *bare* optræder med kolonfunktion, har ordet også en understregende funktion:

Mia: og jeg gik helt amok på hende stod bare "dumme so" ogsånoget ikk

Her understreger informanten, at hun ikke er i tvivl om, hvad hun sagde og mente i den pågældende situation. *Bare* er den samtalepartikel, der hyppigst optræder i forbindelse med

kropsverberne. Partiklen signalerer, hvordan kropsverbet skal forstås. Det markeres med *bare*, at der gives udtryk for en holdning via citatet.

Citater i kontekst

For at finde ud af, i hvilken kontekst de forskellige citater optræder, har vi taget udgangspunkt i Erik Møllers definition af, hvad han kalder en *mundtlig fortælling* eller en *narrativ*. Møller (Møller 1995:192f) anser følgende træk for at være obligatoriske, for at en begivenhedsfremstilling er en *narrativ*:

1. fortælleren refererer til en fortidig unik begivenhed eller til en flerhed af fortidige begivenheder
2. den fortidige begivenhed (jf. træk 1) skal være foregået i en intenderet virkelighed så fortællingen af publikum opfattes som en socialt accepteret virkelighedsgengivelse
3. fortællingen skal indeholde en *pointe*
4. fortælleren skal være én eller flere tilstedeværende personer og skal være identisk med en eller flere af aktanterne (agent, offer, betragter etc.) som indgår i fortællingen
5. mellem mindst to af fortællingens sætninger skal der være en temporal lås, således at begivenheden (eller dele af begivenheden) fremstilles kronologisk

Yderligere opstiller han en række træk, hvor mindst ét skal være til stede, men hvor han mener, at jo flere der er til stede, jo mere prototypisk er narrativen. Et af disse træk er netop direkte tale.

Vi har undersøgt ungdomsinterviewet for narrativer i de sekvenser, hvor der er citater. Det har vist sig, at der er meget få reelle narrativer i forhold til den rige forekomst af citater. Imidlertid er der mange sekvenser, der nærmer sig narrativer, men som mangler nogle få træk for ifølge Møllers definition at kunne accepteres som en *narrativ*. Vi har iagttaget, at netop de obligatoriske træk 1 og 4, dvs. kravet om en unik fortidig begivenhed og tilstedeværelse af fortælleren, ofte er de træk, der som de eneste er fraværende i mange sekvenser, der indeholder citater. Dette skyldes netop, at informanten forsøger at svare generelt, men alligevel ønsker at dramatisere:

I: skal man bare se godt ud?
(...)

Mia: det er sgu forskelligt det ved jeg ikke

Katja: det er ikke til at regne med

Mia: man kan da også gå ud og finde en af sine venner som står og snakker med en man ved så'n et strygebræt og er ekstremt grim ogsånoget man står bare "hey hvad laver du hallo" [får colaflasken til at sige en lyd og pifter kort og svagt] "vi snakker lige om det på mandag" P så er det sånoget altså- m så var det så'n "amen hun er faktisk sød og vi kommer faktisk sammen" "nå amen det er fint nok må jeg lige lære hende at kende" ikk fordi så PP så er det- det- jeg tror det er meget forskel-ligt

Eksemplet er ikke en narrativ. Informanten giver udtryk for, at der er tale om noget generelt, noget der kan foregå på et hvilket som helst tidspunkt for en hvilken som helst person, dvs. Møllers træk 1 og 4 er ikke opfyldt. Til gengæld er de tre andre obligatoriske træk til stede, dvs. episoden er realistisk, der er en implicit pointe, nemlig at det ikke altid gælder om at se godt ud, og der er tydelige temporale låse (konjunktionen *så* anvendes til at skabe kronologi). Den citatfyldte sekvens minder altså meget om en prototypisk narrativ, men netop fordi der er tale om et eksempel og om et tilfælde der gælder generelt, er det ikke en narrativ.

Dette er et bemærkelsesværdigt eksempel på en informant, som får stillet et generelt spørgsmål og svarer ved at foregive at eksemplificere via et fiktivt eksempel, men som tydeligvis reelt fortæller om noget selvoplevet. Informanten starter med at skildre i indefinit tempus ved at bruge det generelle *er*. Samtidig benytter hun det indefinitte pronomen *man* om hovedagenten. Med dette signalerer informanten, at en sådan episode kan finde sted for en hvilken som helst person på et hvilket som helst tidspunkt. Umiddelbart herefter retter informanten imidlertid sig selv ved at ændre verbet til *var*, hvilket signalerer, at hun i virkeligheden refererer til en konkret fortidig begivenhed. Samtidig skifter hun fra den usikkerhedsangivende samtalepartikel *sånoget* til den mere sikre *så'n*. Dette tyder også på, at der ikke er tale om noget, informanten digter på stedet. Herefter går hun atter tilbage til den ubestemte tidsramme. Dette tyder på, at informanten er opmærksom på vigtigheden af, at hun udtaler sig generelt, som interviewer og hun selv har lagt op til. Hun afslutter med en eksplicit udtrykt formodning, som følger umiddelbart efter eksemplet. Det er således tydeligt, at eksemplet bruges til at understøtte formodningen.

Man kan kalde denne sekvens en "forklædt narrativ", fordi der egentlig er tale om en skildring af en konkret oplevet begivenhed, men den fortælles, som om det ikke var tilfældet. Informanten foregiver at hæve sig op på et teoretisk niveau, og derfor sker det, at hun "kløjes i grammatikken", når hun alligevel ønsker at dramatisere ved at inddrage sine egne oplevelser.

Vi kan konkludere, at når de unge bliver stillet spørgsmål, der går på, hvordan noget opleves generelt, vil de gerne svare ud fra generelle formodninger, men har tendens til at gøre det ved at eksemplificere ud fra noget, de konkret har oplevet. De unge generaliserer på denne måde noget konkret fx via skift i personlige pronominer og tempus.

Dette sidste afsnit understreger, hvad analysen gennemgående har vist. De unge informanter er ekspressive i deres sprog, men samtidig implicite - de illustrerer i stedet for at forklare. Informanterne udtrykker en høj grad af kreativitet, hvilket kommer til udtryk via en stærk tendens til dramatisere.

Litteratur

- Dubois, Betty Lou. 1989. Pseudoquotation in current English communication: "Hey, she didn't really say it". *Language in Society* 18. Cambridge: Cambridge University Press:343-359.
- Eriksson, Mats. 1994. Story-telling as drama. *Young, Nordic Journal of Youth Research* 2:4:47-63.
- Kotsinas, Ulla-Britt. 1994. *Ungdomsspråk*. Stockholm: Hallgren & Fallgren.
- London, Anne-Marie. 1991. "Sori nu att ja här i snagakön talar svenska". Om direkta citat i samtal. Sigurt Fries (red.): *Stilistik och finlandssvenska*. En samling artiklar tillägnade Birger Liljestrand den 25. juni 1991. Umeå: Department of Nordic Languages:112-125.
- Møller, Erik. 1993. *Mundtlig fortælling. Fortællingens struktur og funktion i uformel tale*. København: C.A. Reitzels Forlag.
- Møller, Erik. 1994. "Jeg ved ikke om jeg mente det, men jeg sagde det" - om gengivelse af tale i fortællinger. *Danske Folkemål* 36. København: C.A. Reitzels Forlag:3-71.
- Møller, Erik. 1995. Den prototypiske mundtlige fortælling. Mette Kunøe og Erik Vive Larsen (red.): *5. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog*. Århus:192-201.
- Nordberg, Bengt. 1984. Om ungdomars samtalstil. *Nysvenska Studier* 64. Stockholm:5-27.
- Tannen, Deborah. 1989. *Talking Voices. Repetition, dialogue, and imagery in conversational discourse*. Cambridge: Cambridge University press.
- Tannen, Deborah. 1983. "I take out the rock - dok!": How Greek women tell about being molested (and create involvement). *Anthropological Linguistics* 25:1. Indiana: Department of Anthropology, Indiana University:359-374.